

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи композиції

Назва дисципліни

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В3 Декоративне мистецтво та ремесла

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Декоративне мистецтво

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.04

Мова навчання – українська

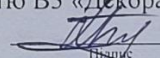
Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

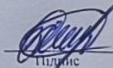
Кафедра – технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	66	16			50		84			+

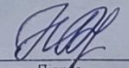
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво» за спеціальністю В3 «Декоративне мистецтво та ремесла»

Робоча програма складена старший викладач, Богдан КРУЛИК
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1. Зав. кафедри Олена САМБОРСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 Лист погодження

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант ОП	гуманітарно-педагогічний		Лариса КОРНИЦЬКА

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Основи композиції» є обов'язковою дисципліною загальної підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Декоративне мистецтво» за спеціальністю ВЗ «Декоративне мистецтво та ремесла».

Пререквізити – Вихідна.

Постреквізити – ОЗП.07 Народні ремесла та промисли; ОФП.02 Базовий та декоративний рисунок; ОФП.03 Базовий та декоративний живопис; ОФП.04 Композиція художніх виробів; ОФП.05 Пластика в декоративному мистецтві; ОФП.07 Комплексна курсова робота; ОФП.08.1 Робота в матеріалі (художнє дерево); ОФП.08.2 Робота в матеріалі (художній текстиль); ОФП.09 Дизайн візуальних комунікацій; ОФП.10 Методика викладання мистецьких навчальних дисциплін; ОФП.06 Виставкова діяльність та артменеджмент; ОФП.12.1 Виробничо-технологічна практика (художнє дерево); ОФП.12.2 Виробничо-технологічна практика (художній текстиль); ОФП.14 Переддипломна практика; ОФП.15 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері декоративного мистецтва та ремесел або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

ЗК05 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК01 Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища.

ФК02 Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки;

програмні результати навчання:

ПРН01 Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН02 Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН07 Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого та декоративного мистецтва.

ПРН08 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН15 Володіти фаховою термінологією, теорією декоративного мистецтва.

Метою дисципліни є формування особистості фахівця здатного вирішувати типові та складні завдання у галузі декоративного мистецтва.

Предметом дисципліни є способи та засоби упорядкування структурних елементів композиції у процесі виконання художніх творів.

Завдання дисципліни. Формування теоретичних знань та практичних умінь застосування способів та засобів упорядкування структурних елементів композиції у процесі виконання художніх творів.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат з фаху; володіти основними принципами композиційної побудови художнього твору; оперувати засобами гармонізації (симетрія-асиметрія; статика-динаміка; контраст-нюанс; ритм тощо); використовувати їх під час створення різноманітних композицій; застосовувати принципи побудови композиції під час виконання практичних завдань; втілювати задум у формі гармонійно складеної композиції; продемонструвати свої теоретичні знання з навчального предмету у практичній діяльності.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)		Кількість годин, відведених на:		
		Л	ПР	СРС
1	Вступ. Теоретичні основи композиції. Рівновага. Сприйняття геометричних форм та їх елементів. Варіанти розміщення форми на площині.	2	-	5
2	Засоби композиції: форма, лінія, пляма. Емоційний вплив форм, ліній і плям різної конфігурації в композиції.	2	-	5
3	Прийоми композиції. Симетрія, асиметрія. Композиційний пошук та створення композиції: симетричної (дзеркальна, циклічно-обертова, стрічкова); асиметричної.	2	8	10
4	Прийоми композиції. Статика, динаміка. Композиційний пошук та створення композиції: статичної, динамічної.	2	8	10
5	Прийоми композиції. Контраст, нюанс. Композиційний пошук та створення композиції на основі контрасту та нюансу: за формою, за розміром, за фактурою.	2	8	10
6	Прийоми композиції. Ритм, метр. Композиційний пошук та створення композиції: з метром та ритмом.	2	8	10
7	Співвідношення і пропорції. Масштаб. Цілісність композиції. Колір як засіб композиції.	2	-	5
8	Композиційний центр. Підпорядкування компонентів композиції ідейному задуму. Композиційний пошук та створення композиції з одним композиційним центром; з декількома композиційними центрами; відкрита композиція (відсутність центру). Перегляд.	2	18	29
Разом:		16	50	84

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1	Вступ. Теоретичні основи композиції. Рівновага. Сприйняття геометричних форм та їх елементів. Варіанти розміщення форми на площині.	2
2	Засоби композиції: форма, лінія, пляма. Емоційний вплив форм, ліній і плям різної конфігурації в композиції.	2
3	Прийоми композиції. Симетрія, асиметрія. Композиційний пошук та створення композиції: симетричної (дзеркальна, циклічно-обертова, стрічкова); асиметричної.	2
4	Прийоми композиції. Статика, динаміка. Композиційний пошук та	2

	створення композиції: статичної, динамічної.	
5	Прийоми композиції. Контраст, нюанс. Композиційний пошук та створення композиції на основі контрасту та нюансу: за формою, за розміром, за фактурою.	2
6	Прийоми композиції. Ритм, метр. Композиційний пошук та створення композиції: з метром та ритмом.	2
7	Співвідношення і пропорції. Масштаб. Цілісність композиції. Колір як засіб композиції.	2
8	Композиційний центр. Підпорядкування компонентів композиції ідейному задуму. Композиційний пошук та створення композиції з одним композиційним центром; з декількома композиційними центрами; відкрита композиція (відсутність центру).	2
Разом:		16

5.2 Зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Засоби композиції. Симетрія, асиметрія. Композиційний пошук та створення композиції: симетричної (дзеркальна, циклічно-обертова, стрічкова); асиметричної.	8
2	Засоби композиції. Статика, динаміка. Композиційний пошук та створення композиції: статичної, динамічної.	8
3	Засоби композиції. Контраст, нюанс. Композиційний пошук та створення композиції на основі контрасту та нюансу: за формою, за розміром, за фактурою.	8
4	Засоби композиції. Ритм, метр. Композиційний пошук та створення композиції: з метром та ритмом.	8
5	Композиційний центр. Підпорядкування компонентів композиції ідейному задуму. Композиційний пошук та створення композиції з одним композиційним центром; з декількома композиційними центрами; відкрита композиція (відсутність центру). Перегляд.	18
Разом:		50

5.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні лекцій, практичних робіт, виконання індивідуального завдання (ескізів, замальовок, етюдів до поточних тем практичних робіт), підготовці до перегляду тощо. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Видача індивідуального завдання.	5
2	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
3	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
4	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
5	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
6	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
7	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
8	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
9	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
10	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
11	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
12	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
13	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
14	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
15	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
16	Опрацювання матеріалу поточної лекції та практичної роботи. Виконання індивідуального завдання.	5
17	Підготовка до перегляду та презентування індивідуального завдання.	4
Разом:		84

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції, практичні заняття, виконання самостійної роботи, виконання індивідуального завдання; методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, консультування), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); методи стимулювання і мотивації; інтерактивні методи; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання) тощо.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекцій, практичних занять (усне опитування; оцінювання результатів роботи на практичних заняттях, індивідуального завдання тощо), а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

Також ще одним методом контролю характерним для образотворчих дисциплін є перегляд, який проходить у вигляді презентації виконаних протягом семестру практичних робіт студентів та їхнього індивідуального завдання. Перегляд здійснюється провідними

викладачами кафедри (у складі не менш 3-х осіб разом з ведучим викладачем), в ході якого обговорюється об'єктивність оцінювання та динаміка успішності студентів, подальша стратегія навчання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і семестрового контролю: у першому семестрі іспит теоретично-практичного характеру, що відбувається за попередньо затвердженим на засіданні кафедри завданням.

Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит (якщо такий вид контролю передбачений), вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) навчання за погодженням із викладачем може відбуватись в індивідуальному режимі.

Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки та активної роботи на заняттях, виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін.

Засвоєння студентом матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час занять, виконання практичних робіт та індивідуального завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із

призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота					Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття					Перегляд	Індивідуальне завдання**	Іспит	Сума балів
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5				
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	9-15	24-40	60-100*
24-40					3-5	9-15	24-40	

*Примітка: *За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС»; **В якості індивідуального завдання здобувач виконує ескізи, замальовки, етюди до кожної теми практичної роботи передбаченої робочою програмою та оцінюється як одна структурна одиниця.*

Оцінювання на практичних заняттях

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
---	---

Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Індивідуальне завдання в межах самостійної роботи здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Оцінювання перегляду

При оцінюванні перегляду провідні викладачі кафедри (у складі не менш 3-х осіб разом з ведучим викладачем) користуються наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання паерегляду

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	На перегляді представлені всі роботи, які характеризуються високою якістю виконання, завершеністю й охайністю. Роботи експоновані відповідно до послідовності вивчення тем у семестрі. Всі роботи закомпоновано й підписано згідно з вимогами. Експозиція засвідчує послідовну позитивну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру. Здобувач володіє зображувальним техніками на високому рівні.
Добре (середній)	На перегляді представлені всі роботи, які характеризуються достатньо хорошою якістю виконання, завершеністю й охайністю. Роботи експоновані відповідно до послідовності вивчення тем у семестрі. Всі роботи закомпоновано й підписано із незначними порушеннями інтервалів та відступів. Експозиція засвідчує хоч і позитивну, але не послідовну й не системну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру. Здобувач володіє зображувальним техніками на достатньому рівні.
Задовільно (достатній)	На перегляді представлені роботи різної якості виконання, є частково незавершені й неохайні. Роботи експоновані хаотично, без врахування послідовності вивчення тем у семестрі. Не всі роботи закомпоновано й підписано. Експозиція засвідчує хоч і незначну, але позитивну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру. Здобувач володіє зображувальним техніками.
Незадовільно (недостатній)	На перегляді представлені роботи низької якості виконання, незавершені й неохайні. Роботи експоновані хаотично, без врахування послідовності вивчення тем у семестрі. Роботи не закомпоновано й не підписано. Експозиція не засвідчує позитивної динаміки у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру. Здобувач не володіє зображувальним техніками.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни: у першому семестрі іспит теоретично-практичного характеру, що відбувається за попередньо затвердженим на засіданні кафедри завданням, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання	12	13-19	20
Практичне завдання	12	13-19	20
Разом:	24	*	40

Примітка: Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення та визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Дайте визначення поняттю «композиція».
2. Визначте види композицій та охарактеризуйте їх.
3. Дайте визначення поняттю «гармонія».
4. Назвіть основні засоби гармонізації.
5. Дайте характеристику поняттю «форма» як елементу композиції.
6. Дайте характеристику поняттю «лінія» як елементу композиції.
7. Дайте характеристику поняттю «пляма» як елементу композиції.
8. Дайте характеристику емоційному впливу форм, ліній і плям різної конфігурації в композиції.
9. Поняття «симетрії» і «асиметрії» у композиції художнього твору.
10. Поняття «статики» і «динаміки» у композиції художнього твору.
11. Поняття «контрасту» та «нюансу» у композиції художнього твору.

12. Поняття «метру» та «ритму» у композиції художнього твору.
13. Дайте визначення поняття «композиційний центр».
14. Яким чином підпорядкувати компоненти композиції загальному ідейному задуму?
15. Дайте характеристику кольору як засобу композиції.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Основи композиції» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Обладнання: мольберти, столи, стільці, планшети, засоби освітлення.

Наочність: репродукції.

13 Рекомендована література:

Основна

1. Яремків М. Композиція. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 110 с.
2. Михайленко В. Є., Яковлев М.І. Основи композиції. Київ : Каравела, 2004. 305 с.
3. Теоретичні основи композиції : навч.-метод. посібн. для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей. / Урсу Н. О. та ін. Кам'янець-Подільський, 2004. 61 с.
4. Поліщук Л. К., Родіна І.О., Новицька О.Р. Основи об'ємно-просторової композиції : метод. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. 102 с.
5. Костенко Т. В. Основи композиції та тримірного формоутворення : навч.- метод. посіб. Харків : Арт-Родник, 2006. 120 с.

Додаткова

6. Крулик Б. В. Організація середовища для занять образотворчою діяльністю : гігієнічний та ергономічний аспекти. *Здоров'язбережувальні технології в умовах пандемії : актуальність, реалії та перспективи* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Хмельницький, 2021.
7. Крулик Б. В. Основи композиції як базова дисципліна у підготовці майбутнього художника декоративного мистецтва. *Концептуальні проблеми розвитку мистецької освіти* : Програма всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Хмельницький, 2021.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.